



Да почетем паметта на ген. Иван Колев!

Понеделник, 29 Юли 2024

Иван Колев е роден през 1861 г. в бесарабското село Бановка. Рождената му дата все още не е напълно уточнена, тъй като в историографията се срещат датите 25 август и 15 септември. След като учи в родното си село и в град Болград, през 1884 г. Иван Колев заминава за София, където работи в Софийския окръжен съд. Година по-късно участва като доброволец в Сръбско-българска война (1885 г.). През 1887 г. завършва Военното училище в София, произведен е в първия офицерски чин – подпоручик, и е зачислен в Трети конен полк. На 18 май 1890 г. е повишен в чин поручик и в началото на 1892 г., след успешно положени изпити, постъпва за двегодишно обучение във Военната академия в Торино, Италия. След нейното завършване – през м. май 1902 г. Иван Колев е назначен за помощник-командир на Лейбгвардейския ескадрон. Две години по-късно е повишен в чин подполковник и назначен за началник-щаб на Кавалерийската инспекция. През периода 1908–1912 г. той командва Лейбгвардейския конен полк. Първата балканска война го заварва като началник-щаб на Ямболския укрепен пункт. През ноември 1912 г. го назначават за началник-щаб на III-а армия, а през май 1913 г. – за началник-щаб на V-а армия. На 2 август 1915 г. е произведен в чин генерал-майор.

По време на Първата световна война Иван Колев е инспектор на конницата и командир на Първа конна дивизия. Под негово ръководство тя взема участие в настъплението на Трета армия в Добруджа. Безспорна е и заслугата му за успешното приключване на Добричката епопея. Боевете за отбраната на града започват на 5 септември. Най-ожесточени и критични са сраженията на 7 септември. На този ден българските войски понесат огромни жертви. Разбирайки за тежката ситуация, в която са изпаднали защитниците на града, ген. Колев предприема изключително рисков и смел маньовър. Той оставя на позициите, на които се намира, малка част от дивизията си и след няколко часа преход се озовава с главните си сили при Добрич, като напада неприятеля в гръб. Изненадани, руските и сръбските пехотни дивизии, които вече тържествуват и мислят, че скоро градът ще падне, са принудени да се оттеглят. Добрич е спасен.

Изминал хиляди километри на кон при освобождаването на Добруджа, ген. Колев заболява и на 29 юли 1917 г. умира във Виена, Австрия. По-късно тленните му останки са пренесени и погребани в София.



Днес неговото име носят селища, улици, площади и училища, големият български поет Иван Вазов му посвещава своето стихотворение „Добруджанската конница“, Любомир Бобевски – баладата „Конникът генерал“ и одата „Генерал Колеву!“, а вдъхновен от подвизите на конницата на ген.-лейтенант Колев, големият български белетрист Йордан Йовков пише разказите „Белият ескадрон“ (1916), „Триумф“ (1916), „Мустафа ачи“ (1917) и „През езерото Туркойа“ (1917).